Ixcateca

L'**ixcateca** (*xjwa*, *xuani*)[4] és una llengua popolocana pertanyent a la família de llengües otomang. Abans es creia parlat per la majoria dels membres de l'ètnia ixcateca,[5] no obstant això en estudis recents s'esmenta que de tota la comunitat, solament uns quants parlen aquesta llengua, i segons el Consejo Nacional para la Cultura y las Artes només en quedaven vuit parlants el 2008.[6][7] L'ixcateca pren el seu nom de la població on es concentren principalment: Santa María Ixcatlán, Oaxaca.

Es considera que la llengua ixcateca està circumscrita únicament a Santa María Ixcatlán, però altres dades assenyalen que aquesta llengua podria tenir presència també a Tuxtepec i Nuevo Soyaltepec.

Ixcateca

xuani, xjwa

Tipus	llengua, llengua viva i llengua críticament amenaçada
Parlants	
213 (2005)[1] 21 (2010)[2] 8 (2008)[3] principalment a Mèxic	
Rànquing	-
Parlat a	Oaxaca
Autòcton de	Oaxaca
Classificació lingüística	
Otomang	
Otomang oriental	
llengües popolocanes	
Ixcateca	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Institució de normalització	SEP
Nivell de vulnerabilitat	5 en perill crític
Codis	
ISO 639-2	ixc
ISO 639-3	ixc (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ixc)
Glottolog	ixca1245 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ixca1245)
Ethnologue.com	ixc (http://www.ethnologue.com/language/ixc)
UNESCO	1265 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-1265.html)
IETF	ixc
Endangeredlanguages.com	2057 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/2057)

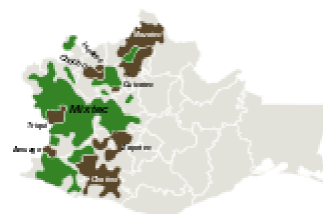
Contingut

Classificació

La classificació de l'ixcateca ha estat complexa. En les primeres temptatives se li va intentar associar al mixteca i al zapoteca. Finalment s'ha arribat a la conclusió que és una llengua molt propera al chocho, amb el qual forma part del grup de llengües popolocanes.

Característiques

Comparteix amb altres llengües otomang el caràcter de llengua tonal, la distinció de vocals allargades i curtes. Pel reduït de la seva comunitat lingüística, és una llengua en procés avançat d'extinció.

Distribució del mixtec, i d'altres idiomes del voltant, entre els quals hi ha l'ixcateca

Fonologia

Vocals

	Anterior	**Central**	**Posterior**
Tancada	i ĩ		u ũ
Mitjana	e ẽ		o õ
Oberta		a ə̃	

Breu vocabulari

Els numerals en ixcateca són:[8]

- /hngu^2/: *un*
- /ju^{1}hu^1/: *dos*
- /nĩ^{1}hẽ^2/: *tres*
- /njũ^{1}hũ^1/: *quatre*
- /ʃʔõ^1/: *cinc*
- /ʃhõ^3/: *sis*
- /ja^{1}tu^2/: *set*
- /hni^2/: *vuit*
- /nĩ^{1}njẽ^2/: *nou*
- /ʔu^{2}te^3/: *deu*

Referències

1. INEGI, 2005 (http://www.inegi.org.mx/prod_serv/contenidos/espanol/bvinegi/productos/censos/poblacion/poblacion_indigena/leng_indi/PHLI.pdf), pàgina 41.
2. INALI. «Población de 5 años y más hablante de alguna lengua indígena por variante lingüística según bilingüismo lengua indígena-español. Localidades con asentamientos históricos, 2000 (http://site.inali.gob.mx/pdf/estadistica/VARIANTE/VARIANTE_C3_monolinguismo.pdf)». *Estadística básica de la población hablante de lenguas indígenas nacionales*, 2010.
3. Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, "SÓLO QUEDAN OCHO HABLANTES DE XWJA O IXCATECO EN SANTA MARÍA IXCATLÁN, OAXACA", Press Release, May 27, 2008
4. http://www.e-mixteca.org/culturas-populares-huajuapan/sala-de-prensa/52.html
5. http://www.britannica.com/eb/article-9043097
6. http://noticiasinteresantes.blogcindario.com/2007/05/00724-el-ixcateco-un-idioma-a-punto-de-extinguirse-solo-lo-hablan-4-personas.html
7. http://www.sorosoro.org/lixcateco

8. Chan Eugene. «Ixcatec (http://lingweb.eva.mpg.de/numeral/Ixcatec.htm)» (en anglès). *Numeral Systems of the World's Languages: Oto-manguean numerals*, 1998.

Bibliografia

- Fernández de Miranda, María Teresa. *Diccionario ixcateco*. México: INAH, 1961. OCLC 25096289 (http://worldcat.org/oclc/25096289).
- Suaréz, Jorge. *The Mesoamerican Indian Languages* (en anglès). Cambridge: CUP, 1983.

Enllaços externs

- *Ixcateco*, al web de la Comisión Nacional para el Desarrollo de los Pueblos Indios (Mèxic) (http://cdi.gob.mx/index.php?id_seccion=526)
- Ixcateco (http://www.native-languages.org/ixcatec.htm) a Native Languages.